

Verrijk je geloof!

(Geloven met Petrus 1)

Preek over 2 Petrus 1:5 (ds. Jos Douma)

Span daarom al uw krachten in om uw geloof te verrijken...

Als ik aan Petrus denk, zie ik een impulsieve en emotionele man voor me: iemand die heel direct is in zijn reacties, die eerst spreekt en dan denkt, die daardoor vaak als eerste een stap durft te zetten, terwijl anderen nog een afwachtende houding aannemen. Ik zie ook een man die worstelt met zijn geloof en al worstelend in zijn leven met Jezus zowel hoogtepunten als dieptepunten kent.

Eerst maar even een hoogtepunt. Als Jezus een keer vraagt aan zijn leerlingen: 'Wie zeggen jullie dat ik ben?' (want er deden allerlei antwoorden de rondte) antwoordt Petrus: 'U bent de messias, de zoon van de levende God!' Wat een geloof laat Petrus zien! Om jaloers op te worden! En Jezus is zo geweldig blij met dat antwoord, dat Hij zegt: 'Jij bent Petrus, de rots waarop ik mijn kerk zal bouwen.'

Maar heel kort daarna is er al een dieptepunt in Petrus' leven met Jezus. Als Jezus begint te vertellen dat Hij moet lijden en sterven, wordt Petrus daar zo boos over dat hij Jezus bestraffend toespreekt: 'God verhoede het, Heer!' En dan zegt Jezus: 'Ga terug, achter mij, Satan! Je zou me nog van de goede weg afbrengen. Je denkt niet aan wat God wil, maar alleen aan wat de mensen willen.'

Zo dicht kan dat bij elkaar liggen. Eerst ben je de rots, en vervolgens blij je drijfzand te zijn. Eerst wandel je op het water, met het oog gericht op Jezus alleen, en even later zink je weg omdat je bang bent geworden voor de dingen die om je heen gebeuren.

We herkennen het wel in ons eigen leven. Er zijn momenten dat we ons sterk voelen in ons geloof: we leven dichtbij God, we vinden het fijn om te bidden, we verlangen er sterk naar om te zijn zoals Jezus, vol liefde en geduld. Maar het kan zomaar omdraaien: we twijfelen weer of God echt wel in ons is, we vallen in zonde (juist in die zonde waarvan we gehoopt hadden dat we er nu echt mee gebroken hadden), we voelen alleen maar weerzin als we aan bidden denken, en als we in de bijbel proberen te lezen blijven we er koud onder.

Geloven en niet geloven, twijfelen en zeker zijn, belijden en verloochenen, krachtig zijn en zwak zijn, zoeken en vinden, loven en liegen, tot rust komen en onrust ervaren, een rots zijn en drijfzand zijn, schaamte en vreugde - het ligt allemaal zo dicht bij elkaar in het leven van mensen die geloven of die zouden willen geloven.

In de prekenreeks die vandaag begint gaan we met Petrus verdwalen in de dalen van ons geloofsleven en we gaan de bergtoppen van ons geloof beklimmen. Niet omdat het om Petrus gaat. Maar wel omdat we in ontmoetingen met Petrus veel kunnen leren over geloven en vooral over Jezus. Want via Petrus zullen we altijd weer opnieuw ons geloof op Jezus richten. Petrus leert ons steeds opnieuw, ook als we in ons geloof door diepe dalen gaan, om te zeggen: 'U bent de Christus, de zoon van de levende God!'

- -

Ik hoop - en dat is dus de uitnodiging die ik wil doen - dat u de komende tijd weer mee wilt gaan in deze nieuwe preken-serie. Want ik verlang ernaar dat we samen mogen worden opgebouwd in ons geloof en dat we ook persoonlijk daarmee bezig zijn. Het zal behulpzaam zijn als u deze twee handreikingen ter harte neemt zodat de preken nog beter kunnen landen in uw eigen leven:

1. Stel jezelf in de komende tijd regelmatig de vraag: Hoe staat mijn geloof ervoor? Is mijn geloof sterk of zwak? Is het een smeulend vlammetje of een uitslaande brand? Is er stilstand, achteruitgang of groei? En hoe zou ik willen groeien in mijn geloof?
2. Kies ervoor om je in de komende tijd met grote interesse te verdiepen in de persoon van Petrus. Hij is gedurende een heel aantal preken onze identificatiefiguur, ons voorbeeld zowel als het gaat om de kracht van ons geloof als de zwakheid van ons geloof. Wees ook in uw persoonlijke bijbelstudie ermee bezig.

- -

Nu heb ik ervoor gekozen om niet bij het begin, maar bij het einde van Petrus te beginnen. Want Petrus is vooral bekend van de verhalen die we over hem hebben in de evangeliën:

- Petrus die wandelt op het water, maar zinkt als hij voelt hoe sterk de storm is;
- Petrus die erbij is als Jezus wordt verheerlijkt op de berg, en die tenten wil opzetten voor Jezus, Mozes en Elia;
- Petrus die slaapt in Getsemane, te moe om met Jezus te waken;
- Petrus die Jezus verloochent en de haan die kraait en Petrus die bitter huilt;
- Petrus die weer door Jezus in dienst wordt genomen: 'Simon, houd je van mij?';
- Petrus die op de Pinksterdag een toespraak houdt;
- Petrus die een verlamde geneest: 'Geld heb ik niet, maar wel de kracht van Jezus'.

Veel minder bekend is dat het déze Petrus is van wie we in het Nieuwe Testament twee brieven hebben: 1 Petrus en 2 Petrus. Ik zou u dus willen aanraden om u ook speciaal in deze twee brieven te verdiepen. En nog minder bekend is dat 2 Petrus eigenlijk het geestelijke testament van Petrus is. Maar precies op dat punt wil ik deze preken-serie beginnen.

Er is een andere bijbeltekst die me daartoe ook inspireert. In Hebrëeën 13 vers 7 staat: 'Denk aan uw leiders, die het woord van God aan u hebben verkondigd, neem een voorbeeld aan hun geloof en kijk vooral goed hoe hun levenswandel eindigt.'

Petrus weet dat zijn levenseinde nadert. Hij spreekt daar ook over in 2 Petrus 1:14-15: 'Ik weet dat mijn tent binnenkort zal worden afgebroken – dat heeft onze Heer Jezus Christus mij te kennen gegeven –, en ik doe er mijn uiterste best voor dat u zich dit alles ook na mijn heengaan steeds weer voor de geest zult kunnen halen.' Het verhaal gaat dat Petrus aan het einde van zijn leven omgekeerd is gekruisigd.

In zijn geestelijke testament schrijft Petrus de belangrijkste dingen op die hij nog wil meegeven. In vers 13 staat: 'Maar het lijkt me goed u wakker te houden door het telkens opnieuw onder uw aandacht te brengen zolang ik in deze tent verblijf.' En wat wil Petrus onder de aandacht brengen? Hoe belangrijk het is dat wij ons geloof verrijken! En hoe belangrijk het is dat we ons daarvoor inspannen!

En ik vind het zo mooi dat nu juist Petrus dit tegen ons zegt. Petrus die zelf heeft geworsteld met zijn geloof: hij twijfelde over Jezus, hij verloochende Jezus, hij was vaak meer met zichzelf dan met God bezig. Maar juist deze Petrus moedigt ons aan om ons in te spannen om ons geloof te verrijken. Hij blijft dus niet steken in de gedachte dat het toch wel

aanmodderen zal blijven hier op aarde met het geloof. Dat was natuurlijk ook een mogelijke uitkomst geweest: als je vaak struikelt in je geloof, zeg je op den duur maar dat we ook maar geen al te hoog gespannen verwachtingen moeten hebben. En we zouden het niet durven tegenspreken als we de worsteling die erachter ligt zien.

En toch... Ik moet in dit verband weer denken aan Corrie ten Boom. Als mensen zeggen dat je in alles op zoek moet naar Gods bedoeling, dan heb ik al snel de neiging om te zeggen: 'Dat zeg jij, jij hebt gemakkelijk praten.' Maar dat is bij Corrie ten Boom niet zo. Als we haar levensverhaal een beetje kennen, over de oorlog en het concentratiekamp, dan zal niemand kunnen beweren dat zij gemakkelijk praten heeft. Integendeel, als zij iets zegt, dan zullen we daar met extra aandacht bij stil staan. Bijvoorbeeld bij deze uitspraak:

*Elke ervaring die God ons geeft,
ieder mens die Hij in ons leven brengt,
is de juiste voorbereiding voor de toekomst.*

En zo is het ook bij Petrus: als juist hij met zoveel nadruk wijst op het belang van onze inspanningen om het geloof te verrijken, kan ik dat niet naast me neerleggen als de zoveelste oproep van een overenthousiaste christen die weinig weet heeft van de worstelingen in het geloof. Juist omdat het Petrus is - de twijfelaar, de worstelaar, de struikelaar - juist daarom wil ik graag naar hem luisteren als hij zegt:

*Span daarom al uw krachten in
om uw geloof te verrijken...*

Niet alleen omdat hij Petrus is, ook om hoe hij zich aan het begin van zijn brief voorstelt, is het van belang naar hem te luisteren. 'Van Simeon Petrus, dienaar en apostel van Jezus Christus'. Een apostel is hij. Daarom spreekt hij met autoriteit. Hij spreekt namens de levende Christus. Nog sterker gezegd: de levende Christus is aan het Woord als Petrus ons aanspreekt. Maar Petrus laat zich niet per se voorstaan op die autoriteit, want hij noemt zich eerst: dienaar. Hij wil dienen, niet zichzelf in het middelpunt plaatsen. Hij wil dienen, en alle aandacht richten op Jezus Christus. Hij wil dienen, en zo van betekenis zijn voor de mensen die zijn testament lezen.

--

Daarom willen we die aansporing 'span daarom al uw krachten in om uw geloof te verrijken...' op ons in laten werken. Maar daarbij moeten we wel goed zien op basis waarvan Petrus die aansporing doet. Want dit kan zomaar overkomen als de zoveelste eis waar we ons in eigen kracht aan moeten houden, de zoveelste actie die we zouden moeten doen, de zoveelste verplichting waaraan we toch niet kunnen voldoen. En dat leidt alleen maar tot moeheid en moedeloosheid.

Maar op basis waarvan doet Petrus deze aansporing: 'span daarom al uw krachten in...'? Dat zien we als we kijken in de verzen 1 tot en met 4.

Vers 1: jullie hebben hetzelfde kostbare geloof ontvangen als wij! Geloof is allereerst iets wat we krijgen, een geschenk uit de hemel. Niet iets om je op voor te laten staan of trots op te zijn, maar een kado van God.

Vers 2: er is voor iedereen genade en vrede in overvloed! Elke aansporing in de bijbel is hierop gebaseerd: dat er genade en vrede in overvloed is waaruit we kunnen putten.

Vers 3: zijn goddelijke macht heeft ons alles geschonken wat nodig is voor een vroom leven! We hebben dus alles al. Het komt er nog op aan dat we het uitpakken, dat we het ons eigen maken, dat we het vorm laten krijgen in ons leven!

vers 3: hij heeft ons geroepen door zijn majesteit en wonderlijke kracht! Ik denk dat Petrus hier ook terugdenkt aan zijn eigen roeping. Aan dat moment deze Jezus voor hem stond, dat Jezus Hem aankeek op zo'n overweldigend krachtige en liefdevolle manier dat Petrus zich totaal door Hem overrompeld voelde en niets anders kon dan gehoorzamen: 'Volg Mij!' Hij werd geroepen door Jezus' majesteit en door Jezus' wonderbaarlijke kracht! Elke aansporing in de bijbel is ook op deze persoonlijke roeping van ons allemaal gebaseerd. Zonder die roeping is het alleen maar een zoveelste vermoeiende verplichting waar we aan moeten voldoen. Op basis van die roeping is het een vreugde om Christus zijn werk door ons heen te laten doen!

vers 4 (want het houdt niet op): ons zijn kostbare en rijke beloften gedaan! Alles wat God van ons vraagt is verbonden met zijn beloften. Want God vraagt alleen maar van ons wat Hij aan ons geeft!

vers 4: we mogen deel krijgen aan de goddelijke natuur! Dat is wel een heel spannende uitdrukking waarin op het scherpst van de snede wordt geformuleerd hoe nauw we door het geloof verbonden worden met God en met zijn kracht. Zijn goddelijkheid is om ons heen en in ons, en daardoor hebben we alles wat nodig is voor een vroom en krachtig leven. Deel krijgen aan de goddelijke natuur is zoiets als: welkom worden geheten om thuis te zijn in de Drie-enige God die ons omringt en vervult.

- -

'Span daarom al uw krachten in om uw geloof te verrijken...'. We worden hier dus niet teruggeworpen op onszelf maar op Christus en daarmee op de drie-enige God. We mogen van zijn kracht gebruik maken. 'Span daarom al úw krachten in' betekent dus eigenlijk 'maak zoveel mogelijk gebruik van zijn krachten'! En wij krijgen deel aan zijn krachten door ons helemaal op Hem te richten, door ons te laten vervullen met zijn Geest zodat er stromen van levend water uit ons binnenste vloeien, door ons te laten doordrenken met het Woord van God zodat de woorden van Christus in volle rijkdom in ons wonen.

En we voelen dan ook steeds beter aan dat geloven niet is: het alleen maar instemmen met een aantal waarheden. In een krant die ik vrijdag las stond een korte bespreking van een boek met de titel 'Geloven in Nederland. Gesprekken over inspiratie en geloofsbeleving'. De slotzin van de bespreking triggerde me: 'Terecht wijst de auteur er overigens op dat het bij geloven om meer dan intellectuele instemming gaat.' Waarom staat die zin erbij, dacht ik. Is dat niet allang gemeengoed? Blijkbaar niet. Het gevaar bestaat blijkbaar nog steeds dat we geloof en geloven opvatten als het met ons verstand instemmen met een aantal overtuigingen.

Hoe anders is dan ook het verhaal dat Petrus ons vertelt. Hij heeft het over de verrijking van ons geloof. En uit wat hij daarover zegt, blijkt dat geloven veel meer een manier van leven is. Geloven is: gedrenkt zijn in Christus. Geloven is: vol zijn van de kostbare en rijke beloften van God en die in je leven gestalte zien krijgen.

Petrus noemt hier een opeenvolgende rij van acht eigenschappen, die aan elkaar geschakeld worden als een ketting, en geen enkele schakel kan gemist worden. Het begint bij het geloof, dat kostbare geloof dat Petrus al genoemd heeft in vers 1. Het is dus al kostbaar, maar het kan nog verrijkt worden! Het rijtje eindigt bij de liefde, als zo vaak het hoogtepunt in de bijbel. Neem bijvoorbeeld 1 Korintiërs 13 vers 13: 'Ons resten geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste daarvan is de liefde.' En we proeven hier wat ook in 1 Korintiërs

13 staat: 'Al had ik het geloof dat bergen kan verplaatsen - had ik de liefde niet, ik zou niets zijn.' Liefde is het toppunt van geloof. Liefde is het merkteken van waar geloof. En de weg die voort naar de liefde wordt gevormd door deze zes schakels tussen geloof en liefde:

1. deugdzaamheid
2. kennis
3. zelfbeheersing
4. volharding
5. vroomheid
6. broederliefde

Ik ga die eigenschappen nu niet allemaal bespreken. Liever heb ik dat u ze meeneemt naar huis, ze zelf tot u door laat dringen, misschien er iets over leest of er samen over praat. En kies dan voor elke dag een eigenschap om er in geoefend te worden door de heilige Geest.

Zondag: geloof.

Maandag: deugdzaamheid.

Dinsdag: kennis.

Woensdag: zelfbeheersing.

Donderdag: volharding.

Vrijdag: vroomheid.

Zaterdag: broederliefde.

Zondag: liefde voor iedereen en opnieuw: geloof!

Misschien dat dat ook een mooie manier is om toe te leven naar het Avondmaal dat we volgende week hopen te vieren!

- -

En waarom is het nu zo belangrijk om hiermee bezig te zijn? Petrus is daar heel helder over in de verzen 8 tot 10. Deze eigenschappen - die we in overvloed mogen bezitten - zijn zo belangrijk omdat ons kennen van Christus zonder deze eigenschappen nutteloos en onvruchtbaar is. Zo scherp stelt Petrus het: we kunnen alles wéten over Christus, maar als we deze eigenschappen niet bezitten (als vrucht van het werk van de Geest van Christus) dan zijn we als gelovigen onvruchtbaar en nutteloos, kortzichtig en blind, en we zijn vergeten dat we gereinigd zijn van de zonden.

Dat zijn heldere woorden die haaks staan op een houding van berusting in het zondaar-zijn en van passiviteit in het geloofsleven. Daarin mogen we elkaar in de gemeente nooit stimuleren: in een berustende en passieve houding.

Petrus gaat nog een stapje verder als hij zegt: de inspanning om ons geloof te verrijken is de manier om onze roeping en zelfs onze uitverkiezing waar te maken. Wij worden dus geroepen om onze uitverkiezing (dat God voor ons gekozen heeft) waar te maken door ons in te spannen om ons geloof te verrijken.

En als we dat doen, belooft Petrus, als we dat doen, komen we nooit ten val. Let op: dat zegt Pétrus - de gevallen, de leugenaar, de struikelaar en toch - de gelovige, de apostel, de dienaar, het beminde kind van God, de man met zoveel passie voor Jezus.

Weet u nog wat hij zei toen Jezus tot drie keer toe vroeg of Petrus van Hem hield? 'Heer, u weet alles, u weet toch dat ik van u houd' (Joh. 21:17)! Dat is de liefde! Het toppunt van geloof!

Ik hoop van harte dat de Geest aan ons allemaal verrijking van ons kostbare geloof wil geven. Juist ook de komende maanden als we optrekken met Petrus. Dat heeft alles te maken met onze inspanning. Maar weet u: we hebben alles al ontvangen wat daarvoor nodig is. Ons zijn kostbare, rijke beloften gedaan! En Christus wil die beloften voor ons allemaal in vervulling doen gaan. Niemand van ons uitgezonderd.

Laten we bidden...

Liturgische handreiking:

Liedboek Gezang 460:1,2,3

Het evangelie van Gods wet

Gereformeerd Kerkboek Gezang 1:13

Gebed

Schriftlezingen: Matteüs 4:18-22 en 2 Petrus 1:1-11

Psalm 73:10

Preek over 2 Petrus 1:5 **'Verrijk uw geloof!'**

Gebed

Liedboek Gezang 477

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Psalm 133